

Predsednica Razširjenega strokovnega kolegija
za ginekologijo in porodništvo
Doc. dr. Tanja Premru Sršen, dr. med.

Prim. Andrej Možina, dr. med.
Ministrstvo za zdravje
Štefanova 5
1000 Ljubljana

Ljubljana, 22. 03. 2020

8. dopisna seja: Izvajanje ginekološke dejavnosti na primarnem nivoju v času širjenja okužbe s COVID-19 – 1. dopolnitev

1. Razširjeni strokovni kolegij za ginekologijo in porodništvo (RSK GP) je na pobudo (glej prilogo) Združenja za ambulantno ginekologijo (ZAG) obravnaval njihov predlog za nujne ukrepe na primarnem nivoju in se z njimi strinja:
 - zmanjšati število vstopnih ambulant,
 - zagotoviti ustrezno zaščitno opremo za zdravnike in zdravstveno osebje,
 - dodatno omejiti število pregledov v nosečnosti za čas krize,
 - kolege z večjim tveganje za težji potek bolezni pri okužbi s COVID-19 glede na znane rizične dejavnike umakniti na delovišča, kjer ne bodo izpostavljeni okužbi,
 - nosečnicam, ki nimajo prevoza do ambulant, naj zagotovi prevoz civilna zaščita in
 - vzpostaviti telefonske številke za posvet ginekoloških pacientk in nosečnic.
2. Razširjeni strokovni kolegij za ginekologijo in porodništvo je na pobudo državnega sekretarja na MZ RS mag. Andreja Možine, dr. med., obravnaval vsebino in obseg dela na področju ginekologije in porodništva na primarnem nivoju ter možno reorganizacijo dela na področju ginekologije in porodništva.

Predlog pregledov za nosečnice od 23. 03. 2020 do preklica z namenom preprečevanja širjenja okužbe s COVID-19

- Preventivni pregledi v nosečnosti zdravih nosečnic potekajo med 11. in 14. tednom, med 20. in 24. tednom z morfologijo, 28. teden, med 32. in 34. tednom, 37. teden, 39. teden, 40. teden.

- Zdravi nosečnici damo navodilo, da pokliče v 16. in 24. tednu nosečnosti v ambulanto za svetovanje, da dobi sporočilo o izvidih rednih preiskav in nadaljnja navodila. Hkrati tudi poroča o svojem zdravstvenem stanju.
- Pri pregledu v 37. tednu nosečnosti se opravi ultrazvočna preiskava z biometrijo kot indicirano preiskavo zaradi manjšega števila rednih pregeldov.
- Če pride izvid z zamikom, mora ginekolog, ki je naročil preiskavo (ali za to pooblaščen ginekolog), pregledati rezultate odvzetih krvnih, seroloških in urinskih preiskav in v primeru patološkega izvida ustrezno ukrepati, pacienta obvestiti, ga seznaniti z nadaljnjimi postopki in napotitvami. Kopije izvidov pošljejo nosečnici na domači naslov z navadno pošto.
- Preprečevanje RhD aloimunizacije pri RhD negativnih nosečnicah poteka v času kriznih razmer po navodilu z dne 18. 03. 2020.
- Nosečnici svetujemo cepljenje proti oslovškemu kašlju pri pregledu v 28. tednu nosečnosti, če je cepljenje možno v ambulanti, kjer je pregledana.
- Za dogovor o ev. sprožitvi poroda poteka pregled v 41. tednu v porodnišnici. Nosečnica prejme zloženko za spremljanje plodovega gibanja pri pregledu v 28. tednu in navodila s telefonsko številko, kjer dobi dodatne informacije, če jih potrebuje (vpišete v Google brskalnik »štetje plodovih gibov« za pdf zloženke, ki jo je objavil Zdravniški vestnik).
- Presejalne preiskave in diagnostične preiskave za kromosomopatije opravljamo naprej. ZZZS naj omogoči presejanje za vse nosečnice pri ginekologih z licenco za presejanje z merjenjem nuhalne svetline ne glede na njihovo vključenost v javno mrežo. Program se bo izvajal v okviru danih možnosti.
- Ginekolog na primarni ravni z licenco za presejanje za kromosomopatije z meritvijo nuhalne svetline preiskavo opravi pri pregledu med 11. in 14. tednom nosečnosti.
- Po navodilih ZZZS ginekolog s primarnega nivoja, ki nima licence za presejanje, lahko napoti nosečnice, ki so upravičene do presejalne preiskave k ginekologu, ki ima licenco, na primarni ali sekundarni nivo.
- Poporodni pregled pri zdravih nosečnicah brez zapletov v nosečnosti ali po porodu predstavimo po presoji po posvetu po telefonu.
- Nosečnice s kroničnimi boleznimi ali s predhodno znanim povečanim tveganjem za zaplete v nosečnosti naročimo na prvi pregled do 9. tedna nosečnosti in se v nadaljevnaju obravnavajo **kot do sedaj**.
- Nosečnice s sumom ali ugotovljeno gestacijsko boleznijo ali ogroženostjo ploda obravnavamo **kot do sedaj**
- Testiranje nosečnic na COVID-19 poteka po navodilu z dne 19. 03. 2020

Predlog je usklajen z mnenjem Zdrženja za perinatalno medicino Slovenije z dne 21. 03. 2020.

Predlog zmanjševanja ginekoloških obiskov na primarni ginekološki ravni od 23. 03. 2020 do preklica:

- predpisovanje in nadzor nad hormonsko kontracepcijo in nadomestno hormonsko terapijo v ambulantah se odloži, zdravila se predpisujejo samo preko e-receptov na prošnjo opredeljenih bolnic;
- vstavitev ali menjava ali odstranitev IUD se zaenkrat odloži, prav tako UZ kontrola lege IUD, ki ženskam sicer pripada 1x letno;

- pri bolnicah, kjer je bil bris PAP: APC-N, PIL-NS se nadaljna obravnava (diagnostika) začasno odloži – za te bolnice naj vsaka ambulanta vodi posebno evidenco;
- pri bolnicah, kjer je PAP visokorizičen: APC-VS, PIL-VS, vse žlezne spremembe in vse spremembe pri nosečnicah se obravnavajo **kot do sedaj**;
- preventivni program ZORA se je ustavil; za odložene bolnice je potrebno voditi posebno evidenco.
- odložimo vse kontrole rasti miomov, cist ipd.; izjema so suspektne spremembe adneksov s povišanimi tumorskimi markerji, ki se obravnavajo **kot do sedaj**;
- odpovedo se vsi pregledi v zvezi z neplodnostjo;
- bolnice s poškodbami rodil, okužbami rodil, patološkimi krvavitvami in bolečinami, se obravnavajo **kot do sedaj**.

Predlog reorganizacije ginekološko-porodniške službe v Sloveniji do preklica

Zmanjšanje števila delujočih ginekoloških ambulant po regijah, ki jo pokrivajo ginekološko-porodniški oddelki:

Goriška regija (SB Šempeter)

Obalno-kraška regija (SB Izola)

Primorsko-notranjska regija (Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna)

Gorenjska regija (SB Jesenice, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj)

Osrednjeslovenskaregija (Ginekološka klinika, UKC Ljubljana)

Jugovzhodna regija (SB Novo mesto)

Zasavska regija (SB Trbovlje)

Savinjska regija (SB Celje)

Posavska regija (SB Brežice)

Podravska regija (UKC Maribor, SB Ptuj)

Pomurska regija (SB Murska Sobota)

Koroška regija (SB Slovenj Gradec)

Glede na število opredeljenih žensk, upoštevajoč zmanjšan program, naj se znotraj regije organizira ustrezno število aktivnih ambulant, kjer bodo ginekologi pregledovali pacientke upoštevajoč aktualna navodila za preprečevanje širjenja okužbe.

Vsaka regija naj ustanovi klicno številko za posvet po telefonu.

Vsaka regija naj naredi seznam aktivnih ginekologov na primarni ravni in jih razdeli v dve skupini: z manjšim ali večjim tveganje za težji potek blezni pri okužbi s COVID-19 glede na znane rizične dejavnike (starost nad 65 let in/ali kronične bolezni po smernicah MDŠP). Tiste z manjšim tveganjem pa še na čas od specialističnega izpita: do pet let in nad pet let po izpitu. Pridobiti je potrebno vse kontaktne podatke za vsakega zdravnika.

Naredijo se tedenski urniki dela z delovišči:

- Aktivna ambulanta na primarnem nivoju
- Pripravljenost za nadomeščanje v ambulanti na primarnem nivoju
- Pripravljenost za nadomeščanje na ginekološko-porodniških oddelkih
- Ambulanta za posvet po telefonu

Ginekologe glede na dejavnike tveganja za težji potek bolezni pri okužbi s COVID-19 in glede na čas od specialističnega izpita razporedimo:

- Ginekologe z manjšim tveganjem se razporedijo v aktivne ambulante in za pripravljenost v primeru nadomeščanja okuženih/zbolelih kolegov v ambulantah.
- Ginekologe z manjšim tveganjem do pet let po specialističnem izpitu se razporedi v aktivne ambulante in za nadomeščanje okuženih/zbolelih kolegov na ginekološko-porodniških oddelkih regijskih bolnišnic.
- Ginekologe z večjim tveganjem se razporedi v ambulanto za posvet po telefonu.

RSK GP nima pregleda nad ginekološko-porodniško mrežo v Sloveniji in potrebami posameznih regij za natančno določitev lokacij aktivnih ambulant za vsako regijo. Zato predlagamo, da se MZ poveže z izvajalci zdravstvene dejavnosti v posamezni regiji, določi regijskega koordinatorja s pooblastili za izvedbo reorganizacije, ta pa določi lokacije aktivnih ambulant in zadolži odgovorno osebo za tedensko razporeditev vseh ginekologov, ki delujejo na primarni ravni (v okviru mreže javne zdravstvene službe, koncesionarji in zasebni zdravstveni delavci) na posamezna delovna mesta in pripravljenost. Aktivne ambulante naj bodo organizirane v za to določenih regijskih zdravstvenih domovih. Poleg aktivnih ambulant, naj se organizirajo ambulante za telefonsko in e-svetovanje, kjer je možno pa tudi tele-svetovanje preko aplikacij ali konferenčnih programov.

Urniki razporeditve po deloviščih morajo biti narejeni za teden dni. Odgovorni za urnik mora imeti vse kontaktne podatke zdravnikov, prav tako pa mora biti njegov kontaktni podatek znan vsem zdravnikom (naj bo napisan na urniku). Za vsako delovišče mora biti naveden aktivni ginekolog na delovišču. Vsi ostali, ki čakajo doma, morajo biti ves čas dosegljivi na klic. Zdravnik, ki je v pripravljenosti, naj bo doma (s tem ravno tako zmanjšamo tveganje okužbe) oz. ne sme biti v tem času zadolžen za druga neodložljiva dela. Vsak dan je potrebno preveriti morebitni izpad aktivnih zdravnikov in jih takoj nadomestiti, da ne pride do nabiranja pacientk v čakalnici ali do odpovedovanja potrebnih pregledov.

Vsak zdravnik, ki zboli oz. mora v izolacijo mora o tem nemudoma obvestiti odgovornega za razpored dela.

Imenuje naj se tudi glavni koordinator s pooblastili, ki bo usklajeval delo med regijami, v primeru večij izpadov in nezmožnosti organizacije dela v posameznih regijah.

RSK za ginekologijo in porodništvo predlaga MZ, da določi naslednje koordinatorje ginekološko porodniške dejavnosti na državnem nivoju in v regijah:

GLAVNI KOORDINATOR	
	BORUT KOBAL 041509342 borut.kobal@kclj.si
REGIJSKI KOORDINATOR	
Osrednjeslovenska regija (Ginekološka klinika, UKC Ljubljana)	LEON MEGLIČ 040 507 359 leon.meglic@guest.arnes.si

Goriška regija (SB Šempeter)	BARBARA KERKOČ 041524309 barbara.kerkoc.rudolf@bolnisnica-go.si
Obalno-kraška regija (SB Izola)	JANJA ZVER 040290852 janja.zver@sb-izola.si
Primorsko-notranjska regija (Bolnišnica Postojna)	ALEKSANDER MERLO 041707513 info@bolnisnica-po.si
Gorenjska regija (SB Jesenice, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj)	EVA MACUN 031375318 eva.macun@sb-je.si
Jugovzhodna regija (SB Novo mesto)	DAMJANA KOŽELJ 070351646 damjana.kozelj@sb-nm.si
Zasavska regija (SB Trbovlje)	ANDREJ POGAČNIK 031319240 andrej.pogacnik@sb-trbovlje.si
Savinjska regija (SB Celje)	JAKOB KOREN 041961713 jakob.koren@sb-celje.si
Posavska regija (SB Brežice)	MATEJA VUKMANIČ POHAR 041376856 mateja.vukmanicpohar@sb-brezice.si
Podravska regija (UKC Maribor, SB Ptuj)	IZTOK TAKAČ 031377757 iztok.takac@ukc-mb.si
Pomurska regija (SB Murska Sobota)	PETER JANKO 051670996 peter.janko787@gmail.com
Koroška regija (SB Slovenj Gradec)	KATJA JUVAN 031374948 katja.juvan@sb-sg.si

Državni koordinator je zadolžen za koordinacijo regijskih koordinatorjev in delovanje ginekološko porodniške službe v državi.

Državni koordinator določi dva namestnika.

Regijski koordinatorji koordinirajo celotno ginekološko porodniško dejavnost na vseh nivojih v regiji in so neposredno podrejeni državnemu koordinatorju.

Vsak regijski koordinator določi dva namestnika, katerih podatke sporoči državnemu koordinatorju in RSK za ginekologijo in porodništvo.

Vsi delovno aktivni specialisti in specializanti ginekologije in porodništva so neposredno podrejeni regijskim koordinatorjem. Regijskim koordinatorjem so dolžni posredovati kontaktne podatke o dosegljivosti 24 ur na dan, vsak dan v tednu, in jim dnevno poročati o vseh oblikah morebitne odsotnosti.

Regijski koordinatorji razporejajo specialiste in specializante ginekologije in porodništva v regiji na vsa delovišča v regiji.

Navodila se bodo po potrebi prilagajala spremembam epidemioloških razmer.

Predsednica RSK za ginekologijo in porodništvo

Doc. dr. Tanja Premru Sršen, dr. med.

Priloga: Zloženska – Štetje plodovih gibov